

FÖRVALTNINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 2/2012 rd

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande av avtalet mellan regeringarna i Barentsregionen om samarbete på området förebyggande av, beredskap för och insatser vid nödsituationer och med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 19 december 2011 Regeringens proposition om godkännande av avtalet mellan regeringarna i Barentsregionen om samarbete på området förebyggande av, beredskap för och insatser vid nödsituationer och med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen (RP 139/2011 rd) till förvaltningsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- konsultativ tjänsteman Tiina Peltola-Lampi, inrikesministeriet.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- inrikesministeriet, polisavdelningen
- inrikesministeriet, gränsbevakningsavdelningen
- utrikesministeriet
- justitieministeriet
- Centralen för undersökning av olyckor
- Lapplands sjukvårdsdistrikt
- Norra Österbottens sjukvårdsdistrikt.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslår regeringen att riksdagen godkänner det avtal om samarbete på området förebyggande av, beredskap för och insatser vid nödsituationer som regeringarna i Barentsregionen ingick i december 2008.

Genom avtalet effektiviseras räddningstjänst-samarbetet mellan regeringarna i Barentsregionen vid katastrofer och i situationer där de ändamålsenliga räddningstjänstenheter och tekniska resurser som finns närmaste eller snabbast till-

gängliga finns i en annan avtalsslutande stat. De avtalsslutande parterna ska informera varandra om nödsituationer som kan ha skadliga konsekvenser för en annan avtalsslutande parts befolkning eller territorium, och får begära stöd av en annan avtalsslutande part när en nödsituation inträffat. Vid lämnandet av stöd tillämpas varje lands gällande lagstiftning och internationella åtaganden. De avtalsslutande parterna ska upprätta en gemensam kommitté för tillämpningen

och uppföljningen av avtalet. De avtalsslutande parterna anordnar övningar, handleder personal, sammanställer en gemensam manual och informerar varandra om kontaktpunkter.

Avtalet träder i kraft 30 dagar efter det att Sveriges utrikesdepartement som är depositarie har tagit emot skriftliga meddelanden av alla avtalsslutande parter om att de har genomfört de

nationella förfaranden som är nödvändiga för att avtalet ska träda i kraft.

Propositionen innehåller ett förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen. Lagen avses träda i kraft samtidigt med avtalet vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av republikens president.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

*Avtalet om samarbete på området förebygga-
de av, beredskap för och insatser vid nödsitu-
ationer mellan regeringarna i Barentsregio-
nen*

Finland, Norge, Ryssland och Sverige under-
tecknade avtalet om räddningsinsatser i Barents-
regionen den 11 december 2008. Syftet är att fö-
rebygga och begränsa de skador för människor,
egendom och miljö som nödsituationer orsakar
och att utveckla samarbetet mellan de avtalsslut-
ande parterna kring räddningsinsatser i länderna
s gles befolkade nordliga områden, där rädd-
ningsresurserna är bristfälliga och stationerings-
orterna få. Detta är extra viktigt nu när utvin-
ningen av naturresurser, andra ekonomiska akti-
viteter och de klimatrelaterade olyckorna har
ökat. Dessutom vill parterna ta fram handlings-
principer för räddningsinsatser som är gemen-
samma för flera Barentsländer.

Avtalet inverkar inte på parternas gällande in-
ternationella avtal om räddningstjänst, men är
dock ett komplement till dem. För Finland är det
ett mervärde att avtalet bland annat föreskriver
om hjälp som får lämnas via en annan avtalsslut-
ande parts territorium. Avtalet gäller också
handräckning som flera parter lämnar tillsam-
mans. Det understryker vikten av att länderna
också samarbetar om att förebygga och ha bered-
skap för olyckor. Länderna kommer att upprätta
en gemensam kommitté som ska utvärdera avta-
let och lägga fram initiativ. Dessutom ska den
samordna och utveckla samarbetet. Det praktis-
ka arbetet kring samarbetet görs på lokal nivå.

Förvaltningsutskottet anser avtalet viktigt och
manar att det ökar säkerheten i Barentsregionen.
Samarbetet i Barents euroarktiska region för-
bättras vid katastrofer och i situationer när de
närmast och snabbast tillgängliga räddningsen-
heterna finns i en annan avtalsslutande stat. Av-
talet är ett gott komplement till det avtal om
gränssamarbete inom prehospital akutsjukvård
som Finland, Norge och Sverige ingick i septem-
ber 2011. Avtalet bör genomföras med hänsyn
till att räddningshelikopterverksamheten i gled-
bygden i norra Finland är tryggad också i fort-
sättningen. Utskottet kommer att följa upp läget.

Vidare är det viktigt att vara uppmärksam på
att förvaltningen, lagstiftningen och infrasrukturen
kan innehålla drag som ställer hinder i vägen
för det gränsöverskridande samarbetet. Om de
undanröjs, ökar säkerheten i Barentsregionen.

Att sätta i kraft internationella förpliktelser

Den 1 mars 2012 trädde en ändring av 95 § 1
mom. i grundlagen i kraft. Enligt den sätts de be-
stämmelser i fördrag och andra internationella
förpliktelser som hör till området för lagstift-
ningen i kraft genom lag. I övrigt sätts interna-
tionella förpliktelser i kraft genom förordning
(1112/2012). Vem som ska utfärda förordning-
en kan föreskrivas genom lag enligt sedvanliga
principer. Av förarbetena till lagändringen fram-
går det att det vanligen är statsrådet som bemyn-
digas att utfärda förordning (RP 60/2010 rd). I
80 § föreskriver grundlagen att en förordning ut-
färdas av statsrådet om det inte särskilt anges
vem som ska utfärda den.

I 95 § 3 mom. i grundlagen sägs det att det i en lag om ikraftträdande av en internationell förpliktelse kan anges att bestämmelser om ikraftträdandet utfärdas genom förordning. Efter grundlagsändringen är huvuregeln också för lagar om ikraftsättande att det föreskrivs om ikraftträdandet genom en förordning om sättande i kraft som utfärdas av statsrådet.

Följaktligen föreslår utskottet att 2 § i lagförslaget ändras för att bemyndigandet att utfärda förordning ska gälla statsrådet.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner avtalet i propositionen och

godkänner lagförslaget i övrigt men 2 § med följande ändringar:

2 §

Om sättande i kraft av de övriga bestämmelserna i avtalet och om ikraftträdandet av denna lag bestäms genom förordning av statsrådet.

Helsingfors den 8 mars 2012

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jussi Halla-aho /saf
vordf. Maarit Feldt-Ranta /sd
medl. Rakel Hiltunen /sd
Reijo Hongisto /saf
Risto Kalliorinne /vänst
Elsi Katainen /cent
Timo V. Korhonen /cent

Pirkko Mattila /saf
Outi Mäkelä /saml
Tapani Mäkinen /saml
Markku Mäntymaa /saml
Osmo Soininvaara /gröna
Ulla-Maj Wideroos /sv.

Sekreterare var

utskottsråd Minna-Liisa Rinne.